

Колодрубський Назар
студент 1 курсу спеціальності
211«Ветеринарна медицина»
Науковий керівник: **Гаврилюк В.М.**
к.е.н., асистент кафедри математичних
дисциплін, інформатики і моделювання
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ MICROSOFT EXCEL У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

Для обробки та систематизації експериментальних та статистичних даних у ветеринарній медицині до недавніх часів використовували рукописні бази даних. Після поширення ПК було визнано більш раціональним застосування електронних таблиць, але у деяких працівників ветеринарної медицини і досі виникають проблеми при роботі з MS Excel, тому необхідно детально розглянути властивості цієї програми.

Електронні таблиці (MS Excel) - це прикладне програмне забезпечення загального призначення, призначене для обробки різних даних, які представлені в табличній формі. За допомогою електронних таблиць можна вирішувати фінансові, економічні, математичні і статистичні завдання.

Електронні таблиці застосовують для зберігання рахунків і внесення в них поправок, багатоваріантного прогнозування результатів передбачуваних фінансових операцій, складання різних бланків, оформлення ділової графіки і виконання повного балансу фірми. За допомогою електронних таблиць можна полегшити вирішення таких завдань, як обробка замовлень і планування виробництва, розрахунок податків і заробітної плати, облік персоналу і витрат, управління збутом, складання прайс-листів та ін. Поява електронних таблиць історично збігається з початком поширення ПК.

Перша програма для роботи з електронними таблицями - табличний процесор була створена в 1979 році, призначалася для комп'ютерів типу

AppleIIi називалася VisiCalc. У 1982 р з'являється знаменитий табличний процесор Lotus 1-2-3, призначений для IBM PC. Lotus об'єднував в собі обчислювальні можливості електронних таблиць, ділову графіку і функції реляційної СУБД. Популярність електронних таблиць росла дуже швидко. З'являлися нові програмні продукти цього класу: Multiplan, QuattroPro, SuperCalc і ін. Одним з найпопулярніших електронних таблиць сьогодні є MS Excel, що входить до складу пакету Microsoft Office. Програмний продукт MS Excel 2007, розроблений фірмою Microsoft, є популярним засобом для роботи з електронними таблицями. Функціональні можливості та обчислювальні засоби MS Excel 2007 дозволяють вирішувати багато інженерні та економічні завдання, представляючи дані не тільки в табличному, але і в графічному вигляді. MS Excel дозволяє проводити широке коло обчислень в електронних таблицях, легко і швидко аналізувати великий обсяг даних, проводити статистичну обробку даних, вирішувати завдання оптимізації роботи з даними, створювати і редагувати макроси в цілях застосування їх для часто повторюваних операцій і автоматизації рутинної роботи.

MS Excel дозволяє: будувати складні формули для розрахунків, проводити статистичну обробку даних, створювати зведені таблиці, моделювати бізнес-ситуації, записувати макроси за допомогою макрорекодера і редагувати їх, робити запити до зовнішніх БД.

Робоча книга - це звичайний документ або тип файлу в Microsoft Excel for Windows (розширення файлу - xls). Кожна книга може містити кілька аркушів. За умовчанням вони називаються: Лист 1, Лист 2 і т.д. Ці імена виводяться на ярличках, розташованих в нижній частині вікна робочої книги. Робочий лист являє собою сітку з стовпців і рядків. У стані редагування можна змінювати вміст комірки, додавати або видаляти дані. Для активної комірки можна задавати формат - висоту / ширину, вирівнювання, колір, межі і т.п. Для переходу в стан редагування осередку необхідно виконати подвійне клацання по лівій кнопці миші на осередку або натиснути клавішу F2. Лист діаграми - лист, який містить лише діаграму Microsoft

Excel. Діаграма - це графічне представлення даних робітника листа. Панелі інструментів дозволяють впорядкувати команди Microsoft Excel так, щоб їх було легко знайти і використовувати. Панелі інструментів можна налаштовувати: додавати і видаляти меню і кнопки, створювати нові панелі інструментів, а також відображати, приховувати і переміщати існуючі панелі інструментів. Налаштування головного меню здійснюється точно так же, як і будь-який інший вбудованої панелі інструментів, наприклад в головне меню можна додавати і видаляти кнопки і меню.

У розвиток сучасної ветеринарної медицини чималий вклад внесло суттєве спрощення обрахунку та систематизації даних про хвороби, медикаменти, вплив хірургічних втручань та ін. При більш детальному розгляді поширення інфекційних захворювань можна помітити, що певні види, породи, вікові групи тварин більш вразливі до тих чи інших хвороб. Наприклад, у таблиці 1 показана кількість виділених культур сальмонел з патматеріалу, м'яса та кормів в Україні за період 2012–2017 рр. Опираючись на ці дані ми можемо зробити висновки про ефективність ведення профілактики та лікування хвороб та швидкість розвитку захворювання залежно від виду за кілька хвилин. Відповідно зможемо швидше прийняти рішення, щодо ефективності та раціональності діяльності за цей період та ввистикорективи до нинішньої політики боротьби з хворобою.

Таблиця 1

**Кількість виділених культур сальмонел в Україні
за період 2012–2017рр.**

Роки	Патматеріал				М'ясо				корми
	велика рогата худоба	дрібна рогата худоба	свині	птиця	яло-вичини	бара-нини	сви-нини	птиці	
2012	270	5	972	2726	158	6	54	9	2
2013	254	3	1088	2204	172	-	64	35	3
2014	242	5	709	1620	157	2	46	1	12
2015	260	6	356	1020	29	-	8	-	35
2016	166	9	462	1264	43	8	20	40	18
2017	91	3	529	577	13	-	8	2	5
Всього	1283	31	4116	9411	572	16	200	87	75

Також, окрім очевидного використання для обліку та контролю обігу ліків, регулювання їх виготовлення, купівлі та продажу, ми можемо використовувати електронні таблиці та створені на їх основі діаграми для більш показної демонстрації при доповіді чи презентації. Для прикладу нарисунку1показане поширення різних штаммів бронхіту серед курей на період 2012-2017рр. в країнах Європи.

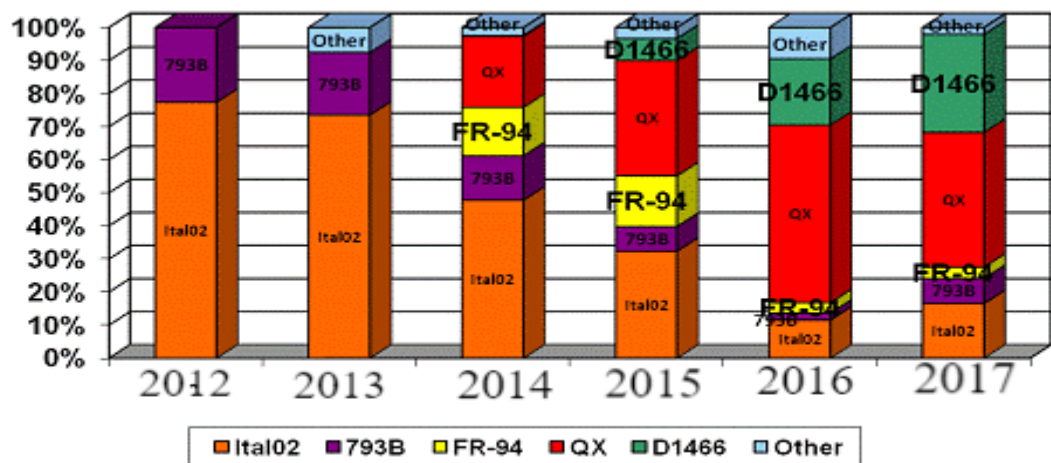

Рис 1. Поширення штаммів бронхіту серед курей на період 2012-2017 рр. в країнах Європи.

При розгляді цієї діаграми можна наочно спостерігати підвищення ефективності лікування та профілактики в боротьбі зі штаммомital02, а також еволюцію вірусу інфекційного бронхіту. Використання таких діаграм зробить доповідь більш зрозумілою та наочно продемонструє фактичні дані, опираючись на них буде простіше донести свою думку, чи важливу інформацію до аудиторії. Безумовно, електронні таблиці також проявили сильний вплив на звіти та їх подання, автосума та використання формул обчислення дозволило створення певних форматів, що значно прискорило їх виготовлення, якщо до використання електронних таблиць заповнення звіту займало години, тоді тепер, завдяки форматам, можна ввести необхідну інформацію протягом набагато коротшого терміну.Для прикладу утаблиці 2 наведений формат звітності діагностичних досліджень.

Формат звітності діагностичних досліджень

Вид тварин, найменування досліджень	Коди виду тварин і досліджень	Досліджень тис. головооброк	Реагувало позитивно	План тис. головооброк звітного кварталу
А	В	1	2	3
Птиця	01А	11	568	11
Дактилоскопія	0329	6	307	5
Аналітичний	0968	3	201	3
Біохімічне дослідження	0773	2	60	2

Деякі із таких форматів є затверджені на законодавчому рівні та обов'язкові для заповнювання та подання у відповідні контролюючі органи.

Загалом електронні таблиці – це один із найбільш корисних видів програмного забезпечення для працівника ветеринарної медицини, оскільки при роботі доводиться мати справу з великими обсягами даних, займатися їх аналізом та систематизацією.

Список використаних джерел

1. Мушеник І. М. Оптимізація виробничої структури високотоварних сільськогосподарських підприємств - [Електронний ресурс] - І.М. Мушеник // Інноваційна економіка. - 2013. - № 6. - С. 71-73. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_6_19

2. Електронні таблиці -[Електронний ресурс] -Режим доступу:https://stud.com.ua/97251/informatika/elektronni_tablitsi

3. StudFiles.Застосування електронних таблиць для статистичного аналізу в агрономії та ветеринарії -[Електронний ресурс] - Режим доступу:<https://studfile.net/preview/5063245/>

4. Івченко В.М. Розповсюдження збудників сальмонельозної інфекції в Україні – серйозна соціально-економічна проблема-[Електронний ресурс] - Режим доступу:http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/421/1/Rozpovsiudzhennia_zbudnykiv.pdf;

5. Бронхіт курей-[Електронний ресурс] - Режим доступу:<https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=604139>;

6. Ветеринарна звітність-[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://studfile.net/preview/1155989/page:34/>

Корчистий Віталій

Студент 1 курсу ОС «Магістр»

Спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Науковий керівник: **Чорнобай Л.М.,**

к.е.н., доцент кафедри економіки,

підприємництва, торгівлі

та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ОДИН З СПОСОБІВ ЕКСПЕРТИЗИ

Термін "ідентифікація" (від лат.) визначається як ототожнення, прирівняння, порівняння чого з чимось. При ідентифікації товарів встановлюється збіжність досліджуваних товарів аналогам, які мають ту ж сукупність споживчих властивостей чи опису товарів на маркуванні, товаросупровідних та нормативних документах.

У Законі України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини" дається таке визначення "ідентифікація - визначення відповідності показників якості харчових продуктів і продовольчої сировини показникам, встановленим у нормативній та технічній документації виробника харчових продуктів чи наведеним в інформації про ці продукти, а також визначення відповідності харчових продуктів і продовольчої сировини узвичаєній загальній назві з метою сертифікації". Недоліком цього визначення є те, що діяльність з ідентифікації звужується до процедури з метою сертифікації, а ідентифікуючі критерії - до вимог нормативної та технічної документації. Однак в нормативній і технічній документації, а